

Bruxelles, den 7.3.2016
COM(2016) 114 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
om gennemførelsen af adfærdskodeksen for europæiske statistikker og koordinering
inden for det Europæiske Statistiske System

DA

DA

1. INDLEDNING

Adfærdskodeksen for europæiske statistikker¹ blev godkendt af Udvalget for det Statistiske Program i 2005 og ændret af Udvalget for det Europæiske Statistiske System i 2011 efter vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker².

I 2005 blev der iværksat en selvevaluering efter kodeksens principper. Denne blev i 2006-2008 efterfulgt af peer review-evalueringer i samtlige medlemsstater, EFTA-landene og Eurostat. Ved disse evalueringer blev de statistiske kontors institutionelle rammer og formidlingsmetoder evalueret (princip 1-6 og 15)³. I Kommissionens rapport til Europa-Parlamentet og Rådet fra 2008⁴ blev det konkluderet, at "fuld overholdelse af kodeksen stadig [er] en udfordring for praktisk talt alle nationale statistiske kontorer og Eurostat" til trods for, at "[o]verholdelsesgraden [...] samlet set er høj [og] suppleres af dynamiske fremskridt med hensyn til forbedringer". Rapporten lagde op til en ny runde af peer review-evalueringer "... inden for de næste 5 år, afhængigt af, hvilke råd Det Rådgivende Organ for Statistisk Styring på Europæisk Plan giver, navnlig med hensyn til omfanget og cost-benefitovervejelser". I særberetning nr. 12/2012⁵ fra Revisionsretten om forbedringer af metoden til udarbejdelse af pålidelige og troværdige europæiske statistikker blev det ligeledes anbefalet at foretage en ny runde af peer review-evalueringer.

Ved udgangen af 2013 blev der derfor iværksat en ny runde af peer review-evalueringer i de 28 medlemsstater, de fire EFTA-lande og Eurostat, dvs. efter 5 år som foreslået i ovennævnte rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet. Målet var først og fremmest at forbedre det europæiske statistiske systems effektivitet og troværdighed, øge dets kapacitet til at udarbejde europæiske statistikker, forsikre interesserede parter om både kvaliteten af de europæiske statistikker og det europæiske statistiske systems troværdighed samt give leverandører af statistikker et indblik i de fremskridt, der er gjort til dato.

Denne runde af peer review-evalueringer adskilte sig i mange henseender fra den tidligere. For det første blev alle kodeksens 15 principper og de nationale statistiske kontors koordinerende rolle inden for deres statistiske systemer underkastet en revisionslignende evaluering. For det andet fokuserede evalueringerne på områder, hvor der var behov for yderligere fremskridt. For det tredje blev der ud over de nationale statistiske kontorer også foretaget en evaluering af en række andre nationale myndigheder med ansvar for udarbejdelse af europæiske statistikker, dog ikke i samme omfang. For det fjerde blev evalueringerne foretaget af uafhængige peer review-bedømmere, og Eurostat blev evalueret af Det Rådgivende Organ for Statistisk Styring på Europæisk Plan. I rapporter⁶ fremlægges peer review-bedømmernes synspunkter og konklusioner, og der fremsættes anbefalinger til

¹ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5921861/KS-32-11-955-EN.PDF/5fa1ebc6-90bb-43fa-888f-dde032471e15>.

² [EUT L 87 af 31.3.2009, s. 164](#).

³ Alle henvisninger til principper og indikatorer vedrører adfærdskodeksen for europæiske statistikker.

⁴ [Kommissionens rapport for 2008 til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af adfærdskodeksen \(KOM\(2008\) 621 endelig af 7.10.2008\)](#).

⁵ http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR12_12/SR12_12_EN.PDF.

⁶ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.

handlingstiltag. De berørte lande og Eurostat reagerede på anbefalingerne ved at udarbejde tiltag til forbedringer, som skal gennemføres på behørig vis.

2. DE VIGTIGSTE KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER EFTER EMNEOMRÅDE

Resumé af styrker og anbefalinger

I peer review-rapporterne fremhæves en række **styrker**. Særlig følgende aspekter fremstod som styrker:

I rapporterne understreges **det stærke retsgrundlag**, der understøtter statistikmyndighedernes bredt anerkendte og ubestridte faglige uafhængighed, upartiskhed og objektivitet. **Koordineringen med andre nationale myndigheder** betragtes ligeledes som en styrke for en række nationale statistiske kontorer, hvilket også gælder deres klare mandat til dataindsamling.

Højtuddannede, motiverede og dedikerede medarbejdere bidrager til de nationale statistiske kontoreres store troværdighed og til den store tillid, der er til dem. Deres evne til at imødegå fremtidige udfordringer risikerer dog at blive sat over styr, hvis der sker flere nedskæringer af de menneskelige og finansielle ressourcer og samtidig træffes yderligere foranstaltninger med henblik på omkostningseffektivitet.

Der blev iagttaget styrker inden for **systemer, værktøjer, metoder og samspil med brugerne**. Ikke desto mindre påpeger rapporterne et behov for at forbedre de administrative og operationelle strukturer, f.eks. ved at indføre kvalitetsrevision og oprette særlige kvalitetshold eller -styringsfunktioner.

De nationale statistiske kontoreres styrker ligger også i deres klare retsgrundlag, der giver dem **adgang til administrative data** og mulighed for at øge samarbejdet med ejerne af disse data. Alligevel anbefales det i rapporterne, at de nationale statistiske kontorer inddrages mere i udformningen og udviklingen af metoder og værktøjer til brug i forbindelse med administrative databaser.

Der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til at begrænse antallet af og regulere den privilegerede adgang til **statistiske forhåndsudgivelser** (som er omfattet af et midlertidigt forbud mod offentliggørelse). At der foreligger moderne værktøjer, visualiseringsteknikker samt netbaserede data og data på de sociale medier, er yderligere styrker på formidlingsområdet.

Herudover nævnes der i rapporterne initiativer såsom interne kvalitetsevalueringer, obligatoriske tekniske specifikationer for dataindberetning, integrerede kundesystemer, barometre for respondentbyrden og netværk til udveksling af erfaringer. Det forhold, at medlemmerne af det europæiske statistiske system deltager aktivt på den internationale statistiske scene, betragtes som en fordel for hele systemet.

Peer review-evalueringerne førte til 707 **anbefalinger**, hvilket i gennemsnit er 21 pr. land/Eurostat. Tabel 1 nedenfor giver et overblik over de anbefalinger, der kræver handling, enten for at opnå efterlevelse, eller, hvis der allerede er opnået efterlevelse, for at forbedre gennemførelsen.

Selv om det ikke helt giver mening at foretage sammenligninger med den tidligere peer review-runde på grund af forskellene i dækning og metodologi, bør det understreges, at kun 9 % (65) af anbefalingerne vedrører manglende efterlevelse af kodeksen. De fleste vedrører upartiskhed og formidling (22) samt faglig uafhængighed (20). Disse tal bør imidlertid fortolkes med forsigtighed, da anbefalingerne dækker en bred vifte af emneområder af varierende vigtighed, lige fra ændringer af statistiklovgivningen til indsætning af et logo på et netsted eller i publikationer.

Tabel 1: Peer review-bedømmernes anbefalinger efter emneområde

Emneområde	Anbefalinger i alt	Med henblik på bedre gennemførelse af adfærdskodeksen	Med henblik på efterlevelse af adfærdskodeksen
I alt	707	642	65
1 Governance og juridiske aspekter; koordinering	216	194	22
1.1 Governance og juridiske aspekter	95	73	22
1.1.1 Faglig uafhængighed	88	68	20
1.1.2 Mandat til dataindsamling	4	3	1
1.1.3 Juridiske aspekter af fortrolighed	3	2	1
1.2 Koordinering	121	121	0
2 Tilstrækkelige ressourcer og omkostningseffektivitet	103	99	4
2.1 Ressourcer	42	38	4
2.2 Uddannelse	14	14	0
2.3 Omkostningseffektivitet	47	47	0
3 Kvalitet og metodologi	168	158	10
3.1 Engagement i kvalitet	64	59	5
3.2 Metodologi og beskyttelse af fortrolighed	46	43	3
3.3 Outputkvalitet og samspil med brugerne	58	56	2
4 Byrdereduktion og administrative data	68	61	7
4.1 Byrdereduktion	22	22	0
4.2 Administrative data	46	39	7
5 Upartiskhed og formidling	152	130	22
5.1 Upartiskhed	36	22	14
5.2 Formidling: tilgængelighed og klarhed	85	78	7
5.3 Formidling af mikrodata	31	30	1

Nedenstående præsentation af konklusionerne er opbygget efter emnegrupper. Peer review-bedømmerne indkredsede disse på grundlag af kodeksens opbygning, selv om grupperingerne ikke er de samme som dem, der er anvendt i kodeksen.

Rapporterne omfatter også de nationale statistiske kontorer og Eurostats synspunkter i tilfælde, hvor deres synspunkter afviger fra peer review-bedømmernes. De nationale statistiske kontorer og Eurostat har udformet forbedringstiltag som svar på anbefalingerne⁷, og disse er offentliggjort særskilt.

2.1 Governance og juridiske aspekter; koordinering

I dette afsnit gøres der rede for statistikmyndighedernes uafhængighed, og følgende specifikke emner tages op: udnævnelse og afskedigelse af chefer for statistikmyndigheder, emner i forbindelse med arbejdsprogrammer, mandat til

⁷ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.

dataindsamling, de juridiske aspekter af fortrolighed og de nationale statistiske kontorerers koordinerende rolle.

2.1.1 Governance og juridiske aspekter, herunder de juridiske og proceduremæssige aspekter af fortrolighed

I peer review-rapporterne blev der peget på to vigtige spørgsmål vedrørende governance, nemlig behovet for at ændre statistiklovgivningen for at øge den faglige uafhængighed mht. udnævnelse og afskedigelse af chefer for statistikmyndigheder og behovet for øget høring af interesserede parter. Det kan blive nødvendigt med lovgivningsmæssige eller institutionelle ændringer for at kunne gennemføre mange af anbefalingerne på dette område. Gennemførelsen af disse anbefalinger vil derfor påhvile de relevante nationale myndigheder snarere end de nationale statistiske kontorer.

I deres rapporter fokuserede peer review-bedømmerne specielt på statistikmyndighedschefernes uafhængighed. Den nylige ændring af forordning (EF) nr. 223/2009⁸ understregede yderligere behovet for uafhængighed. Den pålægger medlemsstaterne at træffe foranstaltninger med henblik på at bringe deres nationale praksisser og procedurer i overensstemmelse med den nye EU-lovgivning. Hvis det europæiske statistiske system helt skal leve op til princip 1, kræver det således yderligere handling. Bl.a. skal procedurerne ændres, således at: i) udnævnelsen af chefer for statistikmyndigheder baseres på faglig kompetence og åbne udvælgelsesprocedurer, ii) der er klare kriterier for deres afskedigelse og disse kriterier anvendes, iii) chefer for statistikmyndigheder er eneansvarlige for at træffe bestemmelser om statistiske metoder og procedurer samt indhold af og tidsplaner for statistiske udgivelser. Resultaterne af den seneste runde af peer review-evalueringer kontrasterer med resultaterne fra 2006-2008, hvor opfattelsen var, at der var fuldstændig faglig uafhængighed. Det skyldes: i) forskelle i metoden til gennemførelse af peer review-evalueringerne, ii) medtagelse af andre nationale myndigheder blandt de evaluerede organer og iii) ændringer, der har skærpet kravene til statistikmyndighedschefers uafhængighed.

Statistikmyndighederne er som regel en del af den nationale administration. For at de kan blive helt uafhængige som omhandlet i kodeksen, er det derfor nødvendigt at sikre, at enhver overvågning fra ministerhold eller lign. ikke går ud over det rent administrative plan og ikke påvirker deres målsætninger. Alternativet er at gøre de statistiske kontorer fuldstændig uafhængige.

Det blev overordnet konstateret, at medlemmerne af det europæiske statistiske system efterlever kodeksen for så vidt angår kravet om at udarbejde og følge flerårige og årlige arbejdsprogrammer, idet der kun blev påvist et enkelt tilfælde af manglende efterlevelse.

Det er vigtigt med input fra statistikbrugere for at sikre, at statistikkerne udarbejdes effektivt og opfylder brugernes behov. Der bør oprettes rådgivende eller konsultative udvalg, og hvis sådanne allerede forefindes, bør deres rolle præciseres, og de bør tildeles tilstrækkelige ressourcer. Dette vil hjælpe de nationale statistiske kontorer med at træffe informerede beslutninger om igangværende og fremtidige arbejdsopgaver.

Princip 2 og 5, der vedrører hhv. dataindsamling og de juridiske aspekter af fortrolighed, efterleves. Der er dog plads til fremskridt i form af yderligere

⁸ [EUT L 123 af 19.5.2015, s. 90.](#)

beskyttelsesforanstaltninger til sikring af, at fortrolige statistiske oplysninger ikke anvendes til administrative formål.

2.1.2 Koordinering inden for det statistiske system

Koordinering inden for det statistiske system er ikke omfattet af kodeksen. Dette aspekt blev dog medtaget i evalueringsrunden for at måle, i hvilket omfang de nationale statistiske kontorer foretager koordinering inden for deres nationale statistiske systemer, og således kunne styrke det europæiske statistiske system yderligere.

De fleste af anbefalingerne på dette område vedrører foranstaltninger, der kan træffes for at styrke de nationale statistiske kontors koordinerende rolle i almindelighed. For at muliggøre effektiv koordinering skal begrebet officielle statistikker præciseres, og der skal udpeges leverandører af officielle statistikker i de tilfælde, hvor dette endnu ikke er gjort. Der bør være et klart retsgrundlag for koordinering, også for de hertil relaterede institutionelle ordninger. For at fremme gennemførelsen af denne lovgivning i praksis er det også nødvendigt at stille de fornødne menneskelige og finansielle ressourcer til rådighed og at indgå skriftlige aftaler med andre nationale myndigheder. Koordineringen bør tilrettelægges på grundlag af de fælles mål og årlige statistiske programmer, der gælder for samtlige organer i det nationale statistiske system. Der bør offentliggøres rapporter om gennemførelsen af disse nationale statistiske programmer.

Herudover skal der arbejdes videre på at sikre kvaliteten af de europæiske statistikker, der udarbejdes af andre nationale myndigheder. I henhold til den ændrede forordning (EF) nr. 223/2009 er de nationale statistiske kontorer ansvarlige for koordinering af kvalitetsovervågningen på nationalt plan. Herudover bør de stille retningslinjer, standarder og modeller for virksomhedsprocedurer til rådighed for hele det nationale statistiske system og være Kommissionens eneste kontaktpunkt vedrørende europæiske statistikker.

2.2 Tilstrækkelige ressourcer og omkostningseffektivitet

Der er et betydeligt problem mht. tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer i hele det europæiske statistiske system, hvilket allerede blev fremhævet i Kommissionens rapport fra 2008. Dette problem udgør en alvorlig risiko for det europæiske statistiske systems fremtid. Trods den konstante mangel på ressourcer er det ved hjælp af reformer og effektivitetsforanstaltninger lykkedes det europæiske statistiske system at klare de stadigt stigende behov for flere statistiske oplysninger. Peer review-bedømmerne påpeger dog, at mange nationale statistiske kontorer arbejder under pres, ofte på bekostning af metodologiske forbedringer og imødekommelse af efterspørgslen efter nationale statistiske oplysninger (jf. også punkt 2.3.1 nedenfor). For at sikre, at der fortsat kan udarbejdes pålidelige europæiske statistikker, opfordrer bedømmerne generelt på det kraftigste til, at de nationale statistiske kontorer sikres tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer, da de kun vanskeligt vil kunne imødekomme yderligere krav om europæiske statistikker uden at gå på kompromis med kvaliteten.

I betragtning af disse vanskeligheder må mange nationale statistiske kontorer kæmpe for at tiltrække og fastholde højt kvalificerede medarbejdere. Situationen varierer ganske vist fra land til land, men det anbefales generelt, at de menneskelige ressourcer anvendes bedre gennem passende uddannelsesprogrammer, overførsel af knowhow, intern mobilitet, vidensdeling, øget uddannelse i andre nationale

myndigheder og udveksling af medarbejdere inden for de nationale statistiske systemer.

Omkostningseffektivitet er tæt knyttet til effektiv ressourceudnyttelse (princip 10). Der blev ikke rapporteret tilfælde af manglende efterlevelse på dette område, men den overordnede omkostningseffektivitet kan forbedres på en række forskellige måder, herunder ved: i) at indføre en virksomhedsprocedure såsom Generic Statistical Business Process Model, ii) at anvende standardiserede databehandlingsværktøjer, iii) i mere udstrakt grad at gøre brug af administrative data og iv) eventuelt at overføre visse ansvarsområder fra andre nationale myndigheder, især de mindre, til de nationale statistiske kontorer.

Der pågår i øjeblikket en række initiativer under det europæiske statistiske system med det formål at skabe bedre balance mellem den stigende efterspørgsel efter europæiske statistikker og de ressourcer, der er til rådighed. Disse initiativer forventes at bidrage til bedre efterlevelse af princip 3 og 10. Specifikt tilsigter de bl.a. følgende: at forenkle EU-lovgivningen, at foretage en prioritering af behovene for statistikker i det europæiske statistiske program, at udvikle metodologier med det formål at stille fælles værktøjer og instrumenter til rådighed og at sikre, at kravene om europæiske statistikker revurderes regelmæssigt i kraft af Eurostats styrkede koordinerende rolle.

2.3 Kvalitet og metodologi

Europæiske statistikker skal tage udgangspunkt i høj kvalitet, en sund metodologi og passende statistiske procedurer (princip 4, 7 og 8).

2.3.1 Engagement i kvalitet

Det europæiske statistiske system bør frem for alt investere mere i omfattende kvalitetsstyringssystemer, som spænder lige fra kvalitetsretningslinjer og -værktøjer og systematisk dokumentation af statistiske processer til standardiserede kvalitetssikringsprocedurer og regelmæssig kvalitetsrevision. I peer review-rapporterne påpeges også behovet for at oprette specifikke kvalitets- og metodologienheder med tilstrækkeligt mange behørigt kvalificerede medarbejdere. I rapporterne fremhæves den risiko, som den spændte situation mht. menneskelige ressourcer udgør for de europæiske statistikkers kvalitet og pålidelighed i fremtiden, navnlig i betragtning af de potentielle konsekvenser for så vidt angår en systematisk indsats for kvalitetsforbedringer. På den baggrund bør der ud af den samlede tildeling afsættes tilstrækkelige ressourcer til arbejdet med kvalitet (jf. også punkt 2.2).

2.3.2 Metodologi og beskyttelse af fortrolighed

Det europæiske statistiske system efterlever i høj grad kodeksens metodologirelaterede principper, idet der kun er fremsat en enkelt anbefaling (ud af 32) vedrørende efterlevelse heraf. Ikke desto mindre anbefales det i rapporterne, at man forbedrer metodologien for udarbejdelse, ajourføring og anvendelse af standardiserede retningslinjer på områder såsom afprøvning af spørgeskemaer, håndtering af tilfældige/ikke-tilfældige fejl, regler for redigering, imputering og validering, sæsonkorrektions- og revisionspolitik. Der bør også være et tættere samarbejde med det videnskabelige samfund om udarbejdelse af metodologier.

I peer review-rapporterne blev der sat fokus på en række spørgsmål vedrørende beskyttelse af fortrolighed, særlig på områder, hvor beskyttelsesteknikkerne kan

forbedres, men generelt er efterlevelsen i den henseende tilfredsstillende. De vigtigste af de spørgsmål, der skal behandles, er etableringen af de nødvendige procedurer til at overvåge anvendelsen af mikrodata og indførelsen af yderligere beskyttelsesforanstaltninger, der kan sikre, at fortrolige statistiske oplysninger ikke anvendes til administrative formål.

2.3.3 Outputkvalitet og samspil med brugerne

Det europæiske statistiske system efterlever kodeksen på områderne outputkvalitet og samspil med brugerne. Der er kun fremsat to anbefalinger (ud af 58), hvor det blev vurderet, at der endnu ikke er opnået efterlevelse, og de vedrører revisionspolitikken og tidsplanerne for statistiske udgivelser.

Peer review-bedømmerne opfordrer bl.a. til overvågning og forbedring af de statistiske udgivelseres aktualitet og punktlighed samt til brugervenlige tidsplaner for udgivelser, der bør ajourføres regelmæssigt.

Anbefalingerne slår også til lyd for større engagement mht. at imødekomme brugernes behov. Der bør tages skridt til at højne oplysningsniveauet blandt brugerne og opbygge mere åbne forbindelser med nyhedsmedierne.

2.4 Byrdereduktion og administrative data

De af peer review-bedømmerne påpegede spørgsmål vedrører hovedsagelig de vedvarende hindringer for adgang til og anvendelse af administrative data og sikring af, at de nationale statistiske kontorer underrettes og inddrages på et tidligt stadium, når der skal oprettes kilder med administrative data, eller disse skal ændres eller afvikles (indikator 2.2, 8.1 og 8.7-8.9). Selv om de fleste nationale statistiske kontorer i kraft af lovgivningen eller ved andre passende arrangementer har adgang til administrative data, indrømmes de undertiden og i praksis kun modvilligt denne adgang.

Problemer med adgang til administrative optegnelser har stor betydning for respondentbyrden (princip 9). Over 15 % af anbefalingerne om adgang til administrative optegnelser vedrører efterlevelse af kodeksen. Enhver strategisk tilgang til løsning af dette spørgsmål bør derfor dække de retlige og administrative ordninger, herunder de skriftlige aftaler, der er indgået med ejerne af administrative data, for at give de nationale statistiske kontorer ubegrænset adgang til alle de administrative data, de har brug for til udarbejdelse af europæiske statistikker, herunder skatteopgørelser. Der bør slås til lyd for en generel holdningsændring, som kan føre til, at udarbejdelse af officielle statistikker vil blive betragtet som et af formålene med de administrative registre. Statistikmyndighederne bør kunne påvirke beslutninger vedrørende forskellige aspekter af administrative data, herunder bl.a.: de begreber, der anvendes, dataenes dækning, procedurerne for indsamling af data, de kriterier, der anvendes til at fastslå, om de egner sig til statistiske formål, og hvordan de udformes.

Peer review-bedømmerne anbefaler desuden en række andre foranstaltninger, der skal lette respondentbyrden uden at gå på kompromis med brugernes behov. Disse foranstaltninger omfatter bl.a. datadeling, kortlægning af nye datakilder, især "big datas" statistiske potentiale samt regelmæssig måling, overvågning og indberetning vedrørende respondentbyrden.

2.5 Upartiskhed og formidling

Selv om der stilles data til rådighed på nettet og forskersamfundet gives adgang til mikrodata i overensstemmelse med kodeksen (princip 15 og indikator 5.6), er det forhold, at privilegerede brugere, eksempelvis berørte ministre, gives forhåndsadgang til udgivelser (indikator 6.7), fortsat et problem i nogle lande. I rapporterne anbefales det, at retten til forhåndsadgang til udgivelser gøres til genstand for streng regulering og kun indrømmes undtagelsesvis. I sådanne tilfælde bør situationen overvåges nøje, og der bør offentliggøres oplysninger om de indrømmede rettigheder. Til dette formål bør der i god tid i forvejen offentliggøres årlige tidsplaner for alle statistiske udgivelser og store revisioner med fastsat dato. Der bør gøres rede for ændringer og forsinkelser.

Peer review-bedømmerne anbefaler, at navnlig formidlingskanaler og -teknikker forbedres. De anbefaler, at der offentliggøres flere dybdegående og kundetilpassede analyser, at der stilles moderne visualiserings- og formidlingsværktøjer til rådighed, at netsider opgraderes eller omdesignes, og at dataenes dækning og aktualitet forbedres. De nationale netsteder bør have mere indhold på engelsk for at gøre dem mere tilgængelige for andre brugere af det europæiske statistiske system.

De nationale statistiske systemer skal gøre mere for at sikre, at statistikker formidles på en upartisk måde. Det mest presserende spørgsmål består i at sikre, at alle officielle og europæiske statistikker formidles via en enkelt webportal eller via links, der oprettes på de nationale statistiske kontors netsteder, således at brugerne kan danne sig et fuldstændigt billede af de officielle statistikker.

Endelig bør netværket af Safe Centres og fjernadgangsfaciliteter udvides, og faciliteterne bør forbedres for at give bedre adgang til mikrodata til forskningsformål.

2.6 Afvigende synspunkter

Evalueringerne fulgte en revisionslignende metodologi, og derfor indeholder rapporterne også statistikmyndighedernes synspunkter i de tilfælde, hvor disse afviger fra peer review-bedømmernes konklusioner og anbefalinger. Som vist i tabel 2 nedenfor afveg statistikmyndighedernes egne synspunkter i 39 tilfælde fra peer review-bedømmernes synspunkter. Som en generel regel er der ikke blevet udformet forbedringstiltag i de tilfælde, hvor synspunkterne var forskellige. Sammenlignet med det samlede antal anbefalinger (707) er antallet af spørgsmål, hvor der var afvigende synspunkter, begrænset. Det betyder, at det er lykkedes peer review-bedømmerne at kortlægge de områder, hvor der kan ske forbedringer.

Langt det største antal afvigende synspunkter (18 ud af 39) vedrørte governance og juridiske aspekter, herunder især faglig uafhængighed. I modsætning til peer review-bedømmerne fandt statistikmyndighederne i disse tilfælde, at den eksisterende lovgivning eller andre ordninger var tilstrækkelige til at sikre den faglige uafhængighed. Det gjaldt navnlig med hensyn til rekruttering og afskedigelse af chefer for statistikmyndigheder, hvor det blev fremført, at procedurerne stemte overens med den almindelige politik hos de nationale myndigheder, som statistikmyndighederne henhører under.

De øvrige afvigende synspunkter fordelte sig forholdsvis ligeligt over de andre emnekategorier med op til fire afvigende synspunkter for hver kategori. På hvert af de tre områder beskyttelse af fortrolighed, formidling af mikrodata og koordinering afveg myndighedernes synspunkter fra bedømmernes i tre tilfælde. Hvad angår spørgsmålet om utilstrækkelig beskyttelse af fortrolighed og formidling af mikrodata blev peer review-bedømmernes anbefalinger anført, da

statistikmyndighederne fremhævede de risici, den eventuelle accept af anbefalingerne ville medføre for byrdereduktion, omkostningseffektivitet og metodologi. De divergerende synspunkter, der blev konstateret mht. koordineringsspørgsmålet, var landespecifikke.

Tabel 2: Afvigende synspunkter vedrørende peer review-bedømmernes anbefalinger

Emneområde	Anbefalinger	Afvigende synspunkter
I alt	707	39
1 Governance og juridiske aspekter; koordinering	216	21
1.1 Governance og juridiske aspekter;	95	18
1.1.1 Faglig uafhængighed	88	16
1.1.2 Mandat til dataindsamling	4	1
1.1.3 Juridiske aspekter af fortrolighed	3	1
1.2 Koordinering	121	3
2 Tilstrækkelige ressourcer og omkostningseffektivitet	103	3
2.1 Ressourcer	42	1
2.2 Uddannelse	14	0
2.3 Omkostningseffektivitet	47	2
3 Kvalitet og metodologi	168	7
3.1 Engagement i kvalitet	64	2
3.2 Metodologi og beskyttelse af fortrolighed	46	4
3.3 Outputkvalitet og samspil med brugerne	58	1
4 Byrdereduktion og administrative data	68	3
4.1 Byrdereduktion	22	2
4.2 Administrative data	46	1
5 Upartiskhed og formidling	152	5
5.1 Upartiskhed	36	1
5.2 Formidling: tilgængelighed og klarhed	85	1
5.3 Formidling af mikrodata	31	3

3. FORBEDRINGSTILTAG

De nationale statistiske kontorer og Eurostat har udviklet planer for forbedringstiltag som svar på peer review-bedømmernes anbefalinger. De følger SMART-strategien⁹. Evalueringsrunden førte til i alt 929 forbedringstiltag.

Gennemførelsen af forbedringstiltag overvåges på årsbasis. De nationale statistiske kontorer og Eurostat rapporterer om deres fremskridt, og de oplysninger, de fremlægger, indføres i både Eurostats årlige statusrapporter til Udvalget for det Europæiske Statistiske System og de årlige rapporter fra Det Rådgivende Organ for Statistisk Styrelse på Europæisk Plan til Europa-Parlamentet og Rådet. For at bevare fremdriften bør alle forbedringstiltag gennemføres inden udgangen af 2019, hvorefter Eurostat vil udarbejde en endelig rapport til Udvalget for det Europæiske Statistiske System.

4. KONKLUSIONER OG DE NÆSTE SKRIDT

Det endelige mål med denne runde af peer review-evalueringer er at styrke de statistiske systemer på både nationalt og europæisk plan og dermed øge tilliden til og troværdigheden af de europæiske statistikker samt sætte det europæiske statistiske system i stand til at tage fremtidige udfordringer op. Vedtagelsen af

⁹ Forbedringstiltag skal være specifikke, målelige, acceptable, realistiske og tidsbundne.

Kommissionens afgørelse¹⁰ om Eurostats styrkede rolle i forbindelse med koordineringen af europæiske statistikker, vedtagelsen i maj 2015 af forordningen om ændring af forordning (EF) nr. 223/2009, der i betydelig grad styrker de nationale statistiske kontors uafhængighed og deres rolle i forbindelse med koordinering, samt udviklingen i forbindelse med det europæiske statistiske systems vision for 2020¹¹ understreger også betydningen af denne peer review-runde som et afgørende værktøj til modernisering af det europæiske statistiske system. Selv om evalueringsrunden er værdifuld i sig selv, idet den får medlemmerne af systemet til at granske deres politikker, fremgangsmåder og procedurer, vil dens virkninger ikke slå helt igennem, inden man er kommet videre med gennemførelsen af anbefalingerne.

Generelt efterlever det europæiske statistiske system kodeksen i høj grad. Statistikmyndighederne har et sundt retsgrundlag, deres troværdighed og uafhængighed er i det store og hele bredt anerkendt, og tillidsniveauet til dem er højt. Ressourcesituationen volder betydelige problemer, men de meget professionelle, veluddannede og motiverede medarbejdere udgør en stor styrke for det europæiske statistiske system. De metodologier, der anvendes, og kvaliteten af statistikkerne er blevet bedre, takket være den yderligere standardisering og harmonisering af processerne. Alligevel er der fortsat en række udfordringer, navnlig med hensyn til at forbedre og finpudse gennemførelsen af kodeksen i hele det europæiske statistiske system.

Statistikmyndighedernes mandat og aktiviteter er fastlagt i deres retsgrundlag, men visse aspekter og fremgangsmåder bør styrkes eller ændres. Der bør således især udarbejdes klare, gennemsigtige og objektive procedurer for rekruttering og afskedigelse af chefer for statistikmyndigheder. Selv om en række statistikmyndigheder var uenige med peer review-bedømmerne med henvisning til, at de følger de almindelige administrative procedurer, bør dette spørgsmål overvejes yderligere.

Adgangen til og den effektive brug af administrative data er et kritisk spørgsmål, når det drejer sig om at opnå omkostningseffektivitet og reducere respondentbyrden. Lovgivningen efterleves på dette område, da retsgrundlaget for de nationale statistiske kontorer almindeligvis hjemler denne adgang, men der er stadig visse praktiske hindringer for rent faktisk at få adgang. Peer review-bedømmerne bemærkede et fremskridt i en række lande i form af statistikmyndighedernes inddragelse i beslutninger om planlagte ændringer til eller afvikling af registre eller om udformning af nye registre.

Af koordineringen af de officielle statistikker tegner der sig et ujævnt billede, hvilket til dels skyldes de forskellige grader af centralisering af de nationale statistiske systemer og de forskellige landes størrelse. En række statistikmyndigheder har et stærkt retsgrundlag og et effektivt og anerkendt mandat til at koordinere de andre nationale myndigheders arbejde. For andre gælder det dog, at koordineringen er uformel, baseret på ad hoc-ordninger og personlige kontakter. Dette kan forekomme acceptabelt, særlig i mindre lande, men sådanne ordninger giver ikke de nationale statistiske kontorer mulighed for at få de beføjelser, der er nødvendige for at sikre kvaliteten af de europæiske statistikker. For at de nationale statistiske kontorer kan koordinere deres nationale systemer effektivt, bør rollen

¹⁰ [Kommissionens afgørelse 2012/504/EU af 17. september 2012 om Eurostat \(EUT L 251 af 18.9.2012, s. 49\).](#)

¹¹ [Det europæiske statistiske systems vision for 2020.](#)

med koordinering derfor understøttes af de nødvendige juridiske bestemmelser og institutionelle ordninger.

Det øgede samarbejde i det europæiske statistiske system har gavnet metodologi og kvalitet, idet der er blevet indført harmoniserede og standardiserede værktøjer og procedurer og taget skridt til udveksling af viden og erfaringer i mere udstrakt grad.

Ressourcesituationen er et problem. Samtlige statistikmyndigheder har optimeret eller er i gang med at optimere ressourceanvendelsen gennem en række foranstaltninger, herunder fastlæggelse af prioriteringer, brug af administrative data og indførelse af automatiseret dataindsamling. Nye og strengere politiske krav betyder imidlertid, at det europæiske statistiske system formentlig nærmer sig en kritisk tærskel hvad angår afbalanceringen mellem det stigende behov for statistikker og ressourcenedskæringerne. Næsten samtlige peer review-bedømmere fremhæver, at det er yderst vigtigt for at bevare kvaliteten af de europæiske statistikker, at man sørger for tilstrækkelige ressourcer og samtidig opretholder fleksibilitet med hensyn til, hvordan medlemmerne af det europæiske statistiske system anvender disse ressourcer.

Det kan konkluderes, at denne peer review-runde har påvist både den dynamiske udvikling, der har fundet sted inden for det europæiske statistiske system i de seneste år, og værdien af det europæiske samarbejde for dette arbejde. Som svar på anbefalingerne har de nationale statistiske kontorer og Eurostat udarbejdet planer for forbedringstiltag, som indeholder praktiske foranstaltninger til forbedring af deres resultater. Gennemførelsen af disse tiltag vil blive gjort til genstand for nøje overvågning fra og med foråret 2016 og forventes afsluttet inden udgangen af 2019. I lyset af de erfaringer, der indhøstes og udveksles, vil man lægge sig fast på fremtidige foranstaltninger.